

или очакващ щастлив, забележителен момент в семейството си, може да го сподели с нас и да изпрати фотоматериал, който ще поместим в нашия „Сънародник“. А сега, ето някои наши сънародници, чествали кръгли годишнини, но тактично ще замълчим за годините им:

Стефка Байчева
д-р Снежана Гайдошова
Иванка Чангова
Пенка Чангова
Верка Мусева
Маринка Коларова
инж. Васил Иванов
д-р Константин Славов
инж. Минчо Горидков

На всички наши юбиляри, които дадоха и все още дават толкова много за запазването и укрепването на всички български ценности, култура и традиции в Словакия, пожелаваме крепко здраве, семейно щастие, много добри приятели и вяра в бъдещето! И нека ви е успешна новата 2019 година! ЧЕСТИТО!

Драги сънародници,

От името на нашите юбиляри и от мое име, с настъпването на новата 2019 година, пожелаваме на вас и семействата ви и на всички наши словашки приятели много здраве, щастие и успех във всяко начинание!

Автор **Емилия Хрушикова**

„АЗ ИМАМ ДВЕ РОДИНИ - СЛОВАКИЯ И БЪЛГАРИЯ“



В Словакия има много личности, заслужаващи нашето внимание, и една от тях е г-н Щефан Червенак, който четиринадесет години заема поста председател и двадесет и шест години е член на Сдружението на словаците от България. Той е знаменит човек, чиито интересни разкази можем да слушаме с часове. За него можем да кажем, че притежава не една, а цели две родини. Господин Червенак е словак, роден в България.

Господин Червенак, каква е Вашата лична история, свързана с България?

úspešným! GRATULUJEME!

Drahí krajaní,

K prichádzajúcemu novému roku, ja a naši oslávenci vám chceme zaželať veľa zdravia, šťastia a úspechov vo všetkom!

Autor: **Emília Hrušíkova**

“MÁM DVE DOMOVINY- SLOVENSKO AJ BULHARSKO”



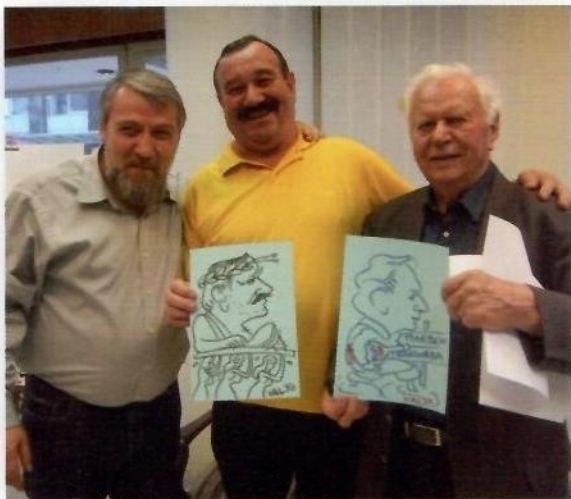
Na Slovensku je veľa ľudí, ktorí síce nie sú slávní, ale jednoznačne patria medzi významné osobnosti. Jednou takou osobnosťou je aj pán Štefan Červenák, ktorý bol štrnásť rokov predsedom a dvadsaťšesť rokov členom výboru Spolku bulharských Slovákov. Je to znamenitý človek, ktorého zaujímavé rozprávanie by sme mohli počúvať hodiny. Zároveň je to človek, o ktorom môžeme povedať, že má nie jednu, ale rovno dve domoviny. Pán Červenák je Slováč, ktorý sa narodil v Bulharsku.



Pán Červenák, aký je váš osobný príbeh spojený s Bulharskom?

Narodil som sa v roku 1952 ako posledné dieťa zo siedmich detí v bulharskej dedine Gorna Mitropolia, ktorá sa nachádza v Plevenskej oblasti. V tejto oblasti žila väčšina slovenského obyvateľstva žijúca v Bulharsku, okolo 3000 Slovákov, ktorí mali vlastnú pôdu, dobytok aj slovenskú školu a evanjelické kostoly v troch dedinách. Uprostred našej dediny dnes stojí pamätník padlým vo vojnách, na ktorom sú mená ako Bulharov, tak aj Slovákov.

Роден съм през 1952 г. в българското село Горна Митрополия, Плевенска област, като последното от седем деца. В тази област е живяла по-голямата част от словашкото население в България, около 3000 словаци



със своя собствена земя, добитък, училище и евангелски църкви в три села. В центъра на нашето село днес се издига паметник на падналите във войните, на който са изписани имената както на българи, така и на словаци.

И как се озоваха словаците в България? Защо именно България?

Както сигурно знаете, през 19. век българският цар Фердинанд I Сакскобургготски често е посещавал Словакия, харесвал нашата страна и народа ни. Разбирайки, че словаците са много способни, трудолюбиви и вещи в различни области на селското стопанство, ги кани в България и им подарява земи, за да могат да се заселят в обезлюдените области след Освобождението. Тези земи, които се намират главно в Плевенска област, са много плодородни и предоставят добри условия за живот.

Колко време живяхте в България?

Първите словаци са дошли в България през 1884 г., след което постепенно започват да пристигат още. Моето семейството се връща в Словакия през 1959 г. По онова време се появяват т. нар. декрети на Бенеш за разселването на населението след Втората световна война. След изгонването на почти три милиона немци идва ред и на словаците, живеещи в Унгария, Румъния, Сърбия и България. За първи път през 1957 г. получихме документите за преселването. Те обаче не ни даваха възможност да се върнем

A ako sa Slováci ocitli v Bulharsku? Prečo práve Bulharsko?

Ako určite viete, na Slovensko v 19. storočí chodieval bulharský cár Ferdinand I. Coburg, ktorému sa naša krajina veľmi páčila a Slovákov mal obzvlášť rád. Vedel, že sú veľmi šikovní, pracovití a zruční v oblasti poľnohospodárstva, a preto ich pozval do Bulharska a daroval im pozemky, aby začali osídľovať oblasti vyludnené po tureckej nadvláde. Tieto územia prevažne v Plevenskej oblasti mali veľmi úrodnú pôdu a dobré podmienky pre život.

Ako dlho ste žili v Bulharsku?

Prví Slováci prišli do Bulharska v roku 1884 a postupne prichádzali aj ďalší. Moja rodina prišla na Slovensko v roku 1959. V tom čase začali na našom území platiť tzv. Benešove dekréty týkajúce sa presídľovania obyvateľstva po Druhej svetovej vojne. Po vysťahovaní takmer troch miliónov Nemcov prišli na rad Slováci, žijúci v iných krajinách ako napríklad Maďarsko, Rumunsko, Srbsko a Bulharsko. Prvýkrát sme dokumenty, ktoré nám umožnili návrat, avšak nie na Slovensko ale na Moravu alebo Sudety, obdržali v roku 1957. Môj otec povedal: „Ja som Slováč, tak ja pôjdem iba na Slovensko a chcem, aby sa moje deti a vnúčatá učili po slovensky“. Preto sa nám podarilo vrátiť až o dva roky neskôr.



Vieme, že ste jeden zo zakladateľov Spolku Slovákov z Bulharska a dlho ste v ňom pôsobil ako predseda. Poviete nám niečo o jeho vzniku a činnosti?

Náš spolok bol založený v roku 1989 a jeho prvým predsedom bol doc. Štefan Zelenák. Teraz máme okolo 200 členov. Každý rok v októbri organizujeme stretnutie členov spolku. V tomto roku sme sa ako krajanovia stretli po tridsiaty krát.

Hlavným cieľom spolku je predstaviť históriu Slovákov žijúcich v Bulharsku mladším generáciám. Aj naša súčasná predsedníčka doktorka Katarína Koňariková patrí do tejto

в Словакия, а само в Моравия или в Судетите. Баща ми тогава каза: „Аз съм словак и ще се върна единствено и само в Словакия и искам моите деца и внуци да учат словашки език.“ Ето защо успяхме да се върнем чак две години по-късно.

Знаем, че сте един от основателите на Сдружението на словаците от България и дълго време сте били негов председател. Можете ли да ни разкажете нещо повече за неговото създаване и дейността му?

Нашето Сдружение е основано през 1989 г. и първият му председател е доц. Щефан Зеленак. Сега имаме около 200 членове. Всяка година през октомври организираме среща на членовете на Сдружението. Тази година се срещнахме за тридесети път.

Основната цел на Сдружението е да се представи историята на словаците, живеещи в България и Словакия на по-младите поколения. Дори нашият настоящ председател, д-р Катарина Конярикова, принадлежи към това по-младо поколение.

Досега нашето Сдружение е издало осем годишници, за което са допринесли не само нашите членове, но и водещи словашки и български учени, сред които доц. Щефан Зеленак, проф. Ян Ботик и проф. Владимир Пенчев.

В същото време ние си сътрудничим с Посолството на България в Словакия, с Българския културен институт и с Българския културен съюз и взаимно посещаваме организираните от нас културни мероприятия. Ние сме като едно голямо семейство.

Каква е връзката Ви с родния край днес?

Имам много спомени от живота си в България и постоянно се стремя да поддържам добри отношения с хората, които живеят там. Редовно организираме екскурзии до родния ни край. Винаги ни посрещат топло и с голяма радост. Заедно свирим на акордеон и със сълзи в очите пеем „Облаче ле бяло“. Винаги съм казвал, че имам не една, а две родини – Словакия и България.

Какво бихте искали да пожелаете на сънародниците си през новата година?

На първо място желая на всички много здраве, щастие, семеен уют и разбирателство. Ние всички сме славяни и трябва да развиваме това, което ни свързва.

младшей generácie.

Náš spolok vydal doteraz osem Ročeniek, do ktorých prispievali naši členovia, ale aj poprední slovenskí a bulharskí vedci. Patria sem napríklad doc. Štefan Zelenák, prof. Ján Botík i prof. Vladimír Penčev.

Zároveň spolupracujeme s Bulharským veľvyslanectvom na Slovensku, Bulharským kultúrnym inštitútom, Bulharským kultúrnym zväzom a navzájom si navštevujeme podujatia. Sme ako jedna veľká rodina.



Aký máte vzťah s vaším rodným krajom v súčasnosti?

Na život v Bulharsku mám veľa spomienok a stále sa snažím udržiavať dobré vzťahy s ľuďmi, ktorí tam žijú. Pravidelne organizujeme zájazdy do môjho rodného kraja. Vždy nás vrelo a s veľkou radosťou privítajú. Spolu si zahráme na harmoniku, zaspievame *Oblačke le bjalo* so slzami v očiach. Ja vždy hovorím, že nemám iba jednu, ale rovno dve domoviny - Slovensko aj Bulharsko.

Čo by ste chceli krajanom z vašich dvoch domovín zaželať do nového roka?

V prvom rade želim všetkým veľa zdravia, šťastia, rodinnej pohody a dobrej spolupráce. Všetci sme Slovania a preto treba, aby sme rozvíjali, čo máme spoločné.

Na záver ďakujeme pánovi Červenákovi za rozhovor a želáme mu, aby ešte veľa rokov rozdával svoju radosť, dobrú náladu, a aby sa mu darilo svoje poslanie a príbeh odovzdávať ďalším generáciám.

Autor: **Andrea Jakušová**
Študentka bulharského jazyka